

מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות צה.

עין משפט נר מצוה

לב א מ"י פ"ח מהל' אשוח
הל' יב סמג ע"ש מח
קוש"ט א"ח"ע פ"ק סעיף ד'
לב ב מ"י פ"ח מהל' מלוה
ולו ה"ל א סמג ע"ש ד'
טו"ש"ע ח"מ סי' ק"ח סעיף
ב':

לב ג ד מ"י פ"ח מהל'
אשוח הל' יא ופ"ל
מהל' מכירה הל' א סמג ע"ש
מח טו"ש"ע א"ח"ע סי' א סעיף
ז ופ"ק סעיף ג':

לד ה מ"י פ"ח מהל' מלוה
ולו ה"ל א ופ"ט הל' ב'
סמג ע"ש פ"ט טו"ש"ע ח"מ
סי' ק"ח סעיף ח':

לו ו ז מ"י פ"ח מהל' מ
סמג ע"ש טו"ש"ע ח"מ סי'
ק"ח סעיף א ופ"ק סעיף
יב':

גליון הש"ס

תוס' ד"ה תהם וכו' לשוני
אלא קושא אחרונה. ע"ש
זה כתבו מוס' שנת' י"א
ד"ה ערומתא ע"כ:

תוספות ר"ד (המשך)

לו כבוד אביה וא' שייח
לה בכתובתה וא' שכתב שום
משלו שהיה שלו וכתב
בכתובה שהכניסו מביית
אבי' והא אביו החם א"ש
למוציא שאר נכסים כ"ש
דהרי' לה איבה אלמא בכל
נכסי הבעל יכולה היא לומר
ג"כ ע"ל ולא אוקימנא ב'
שדות אלא משום דתני מקחו
בטל דמשמע לגמרי שגם
מקחו של איש בטל משא"כ
בשאר נכסי הבעל דאילו בכל
נכסיו מקחו האישי קיים ומקח
האשה בטל כשי"ד שהוא
קיים ולא גירש אשתו מקחו
קיים אבל אם נתאלמנה או
גנבהה היא יכולה לטרוף
משם אם לא המצא בני
חורין וקנינה אינה כלום
משום דבאברה ג"כ ע"ל.
וה"ה ינו גבי ב"ח אם ליה
מאחרים ומכר נמכסיו מקחו
קיים אלא שבי"ח גובה מהן
אם לא ימצא ב"ח. ואם
עשאן אפוקיה לחובו א"י
למכור כלל דומיא דידד לה
שדה לכתובה ואע"י דאמרי'
לקוחות לכתובת לגבות אם
לא המצא תחזור עליו אינו
כלום מפני שהוא אומר להם
א"י אומר כ"ד ולהוציא את
מידם אלא עד שלא יפרע
אותו א"י אפשר שימכור מה
שיעבד לו (ובזה חולק
הרב ואומר דוקא אם עשאו
אפוקיה לאשתו מכור בטל
אבל ל"ב"ח מכור קיים): אר"י
אר"ח ל"ק ח' ר"מ והא
ר"י דתנאי ב' לראשון ולא
חתמה לו ל' וחתמה לו
אברה כותבה דברי ר"מ
ר"י אומר יכולה היא שתאמר
ג"כ ע"ל אחם מה לכס
ע"ל. פ"י מכר הבעל שדה
א' ללוכה א' ולא הכנימה
לו אשתו ואח"כ מכר שדה
אחרת ללוכה ב' והכנימה לו
אברה כותבתה אם אין שם
הכנימה לו אומר לה הנחת
לך מקום לגבות הימנו ובגון
ההשדה הב' היא כשיעור
כתובה ועל הב' אינה יכולה
לילך שריי הכנימה לו ור"י
סבר והלכת לב' שהכנימה
אינו יכולה לומר ג"כ
ע"ל: ומקשה ו' והכנימה
לך כ"מ והתם מבט' גישין
סתם לך כ"מ. אמר ר"פ
בגרושה ד"ה פ"י מתני' מיירי
בגרושה ואח"כ כתבה ללוכה

וכי כתבה ליה מאי הוי. תימנה מאי קא פריך והלא לא צב עדיין
לידה והוי כמו כותב לה והיא נשואה ולא דמי לארוסה כלל
דארוסה אס מוכרה ונתנה קיים אצל הכה אצו יוכל למכור שלא טטרופ
כל שעה: **הבבא** כמאי עסקינן
בשקנו מידה. אע"ג דגבי נשואה
אמר רב יוסף צריש הכותב (לעיל פג.)
מדין ודברים קנו מידו נשואה הוי
טפי ידו כידה מהכא גבי לוקח ידה
כידו: **תימא** נחת רוח עשיתי
אבע"י מי לא תנן בוי'. ליכא לא קיימי
כשלקח מהאשה תמלה דלא הוי שמי
כדקמינן צפיקו לקח מן האשה וזמר
ולקח מן האיש ומקחו קיים דצמנתי'
משמע דאחר מכירת השדה כתבה
ללוקח דהכי קמי' ומכר שדה וכתבה
כוי': **הא** ר"מ הא רבי יהודה
דתינא בוי'. והא דקמי' דלא אמרינן
נחת רוח עשיתי לבעלי ר"מ היא ופי'
לנו רבי דלרימי' דלמינר דלמנר דלמנר דלמנר
דנקט צברייתא ככתבה לראשון ולא
חתמה לו רבותא נקט דאע"ג דליכא
למינר הך חתמה כי חתמה נמי לפני
אלו שהודית בלחמו מכר אלא לנחת
רוח מכוננת דהא כבר ראינוה שלא
חתמה לראשון אפי' אמרי' אידיה
כמותה וכ"ש סמנא קושא לי א"כ
לצוק דמסקי' דר אשי כולה ר"מ היא
ועד כאן לא קאמר ר"מ אלא צבני
לקוחות כוי' אמאי הדר ציה מלואה
סכרא ראשונה דס"ד דיותר יש לנו
לומר דכדה כמותה צמד לוקח
מבצני לקוחות הל"ל כולה ר' יהודה
היה וצבני לקוחות קוקא א"ר יודעה
יכולה ששאלמה נחת רוח עשיתי לבעלי
אצל צמד לוקח לא על קן נ"ל לס"ד
השתא נמי שייך יותר נחת רוח
צלוקח אחר מבצני לקוחות אצל לא
משמע ליה שילוקח ר"מ ונקט שי
לקוחות משום רבותא דר' יהודה:
ב **בתבה** ראשון וצא חתמה לו
כוי'. ומקשו והא

צבנוקן (גיטין נח. טז) אמתי' דלקח
מן האיש וחזר ולקח מן האשה מקחו
צטל אמר רב לא שנו אלא דא"ל לך
חוק וקני אצל צטטר קנה ומירך רבי
דהתם כשכתבה לו שטר צפני ענמה
דהואיל ויכול להוציא שטר שלה צלא
שטר של צעל לא אמרי' נחת רוח אצל
הכא מיירי שחתמה לו צטטר של צעל
דהואיל ואינו יכול להוציא שטר שלה
שלא יראו שטר של צעל עמו יכולה
היא ודאי שחאמר נחת רוח עשיתי
לבעלי ועוד אמר לן רבי דאפי' צטטר
ענמו של צעל איירי אלא שכתבה
שהיא ענמה מכרה ללקוחות איינו שמוחלת
שיעבוד שיש לה על הקרקע וכן משמע לון חתמה כלומר שנתרנית
צמקח ולא חתמה צו עול מירך רבי דהתם ה"ק לא שנו אלא דא"ל לך
חוק וקני אצל צטטר קנה צבדי לך חוק וקני ולא נתיישב לי מירוך זה
דפריך התם לרב מהא דמתי' לקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה מקחו
צבנוקן (גיטין נח. טז) אמתי' דלקח
מן האיש וחזר ולקח מן האשה מקחו
צטל אמר רב לא שנו אלא דא"ל לך
חוק וקני אצל צטטר קנה ומירך רבי
דהתם כשכתבה לו שטר צפני ענמה
דהואיל ויכול להוציא שטר שלה צלא
שטר של צעל לא אמרי' נחת רוח אצל
הכא מיירי שחתמה לו צטטר של צעל
דהואיל ואינו יכול להוציא שטר שלה
שלא יראו שטר של צעל עמו יכולה
היא ודאי שחאמר נחת רוח עשיתי
לבעלי ועוד אמר לן רבי דאפי' צטטר
ענמו של צעל איירי אלא שכתבה

טירפא. לטרופ לקוחות מר"ח אייר שהרי מכרה לו צבאחריות: **עלוי**
למינר. לקוחות: **אם צב חד צניסן אס**. ושטרך קודם ושלל כדון
נעלה ממך: **מאי סקניסיה**. דהאי: **נכסו הרשאה להדי**. יצקש נאמא
צברו צר חמשה צניסן וימכרו לו שטר ויכחשו לו הרשאה עליו
לטרופ לקוחות ואס יאמרו לו צר חד
צניסן אס אומר להם אני צב לטרופ
צצביל מעות של חמשה צניסן שהרי
לשנינו מכרה צבאחריות ואני צב
צצבאשה עליכס מכחו ואס יאמרו לו
הוא קדם ואס צר כ"ט צניסן היית
אומר להם אני צב מחמת עצמי:
מתני' **ולא אס** שדה. המשועבד
ה **לכתובות: הראשונה**. ששאלה פשרה
השניה מולאה. כשימות צעלה: **וכן**
צעל חוב וכן אשה צעלה חוב. מפרש
צצמ"ז: **ג** **שקנו מידה**. ואמרי'
צצכותב לראשון^ה דליכא דקנו מידו
צצול. משמע לקרקע קנו מידו: **מקחו**
בטל. משמע לגמרי ואפי' צבי הבעל.
וצצבא צבאר^ה [מנ] מוקמינן לה צבאלת
מלואן שלש צעות או י"מדה לה
לכתובתה או כתב לה צמוך הכמותה
או שהכניסה לו שום משלה: **כס**
לראשון. שטר מכר על שדה אחת:
ולא חתמה לו. לא הודית צאותו מכר
וכתב שטר אחר ללוקח שני על שדה
אחרת וחתמה לו: **אדה כמותה**.
אס אין שם צני חורין שהרי הראשון
אומר הנחתי לך מקום לגבות הימנו:
יכולה היא שחאמר כוי'. מן השני
מגבה: **וכי**. דסתמינהו למשניות
הכא צבמות סתם לן כ"מ וצמנ'
מטרי' מן האיש. קרקע
היחידה לכתובת אשתו. א'
שכחו צבמותה ואל הכניסה
לו שום כמותה או על שן
שאר נכסים. דלא לא ענדנה
ליה אמר לה עיני' נתת
נגוריהו וצמנתי' (גיטין נח).
והדיו. ואל הלוקח. וליכא
מקחו מן האשה. נתן לה דבר
מועט והקנתו לו כדי שלא
טטרופ ממנו חוב כמותה
(רשב"ם ב"ב סח). מקחו
בטל לא בטל בטל ממנ',
שלא זמן שיהיה הבעל אצל
זה הלוקח והפירות. שהי'
המוכר מכר לו כל זמן
שלא מתגרה האשה ולא יצא
ומן גיטו כמותה. שהי'
משהו לו כל נכסים וקרקעות
שש לו לצעל מיירי' אלא
להכי אהי' שצמד שמוכל
לטרופ מן הקנין וזמנ'
לגבות כמותה. הלכך האי
מקחו בטל אחר ולקח מן
האשה ק"י דהוי בטל לגמרי
הוא מקח וצבאשה לגבות
כמותה טטרופ ממנו. דמאי
אמרנא נחת רוח עשיתי לבעלי
לנכסין לך קרקע המשועבד לי
ולא נחת רוח צבני לקוחות:
ה **כתב לראשון**. שדה
המוחלת לכתובת לו אידיה
לשני וחתמה לו אידיה
בכתובתה. ולא נחת רוח
נחת רוח עשיתי לבעלי. דא"כ
היה לה למנעד לראשון. אלא
ודאי גמרה ומקנן (סח).

(א) לעיל פ"ח (ט"ז) גיטין נח.
(ב) גיטין נח: ר"ב מט'
(ג) ג"כ ט"ז: ד' גיטין נח:
(ד) ג"כ ט"ז: (ה) ג"כ ט"ז:
(ו) ג"כ ט"ז: (ז) ג"כ ט"ז:
(ח) ג"כ ט"ז: (ט) ג"כ ט"ז:
(י) ג"כ ט"ז:

מוסף רש"י

האומר לחבירו לדין דין
ודברים אין על שדה
זו כוי'. כגון שדה שופין
ואמר האחד לחבירו אהד מן
השטות הללו צין צבמינ'
צין צמניה (לעיל פג. וצמנתי'
גיטין נח). ואין לי עסק
בה. לומר לא יאה לי עסק
בה. ומכלל אהי' שומע אלא
הכל יאה עסק. אלא שלא
הואל הדבר צפירות צפיו
(רשב"ם ב"ב סח). לא אמר
כלום. דלן כפן לון ממנה
(לעיל פג.) ולא אצד זמנו
(כדירות ב"ב) דלמחר שיהא
שלו צרך לכבוד לון ממנה
(גיטין נח). דלן זה לון
ממנה כשאלמ לא יאה לי
תלך צעל. דמכר כחורו ולי
הוא שלו עד שיאמר לחבירו
שדי מונע לך שדי מוכרה לך
שדי מוכרתה לל מן שיהא
(רשב"ם ב"ב סח. ועיי' שם.
בארוכה. הובא לעיל פג.).
לקח מן האיש. קרקע
היחידה לכתובת אשתו. א'
שכחו צבמותה ואל הכניסה
לו שום כמותה או על שן
שאר נכסים. דלא לא ענדנה
ליה אמר לה עיני' נתת
נגוריהו וצמנתי' (גיטין נח).
והדיו. ואל הלוקח. וליכא
מקחו מן האשה. נתן לה דבר
מועט והקנתו לו כדי שלא
טטרופ ממנו חוב כמותה
(רשב"ם ב"ב סח). מקחו
בטל לא בטל בטל ממנ',
שלא זמן שיהיה הבעל אצל
זה הלוקח והפירות. שהי'
המוכר מכר לו כל זמן
שלא מתגרה האשה ולא יצא
ומן גיטו כמותה. שהי'
משהו לו כל נכסים וקרקעות
שש לו לצעל מיירי' אלא
להכי אהי' שצמד שמוכל
לטרופ מן הקנין וזמנ'
לגבות כמותה. הלכך האי
מקחו בטל אחר ולקח מן
האשה ק"י דהוי בטל לגמרי
הוא מקח וצבאשה לגבות
כמותה טטרופ ממנו. דמאי
אמרנא נחת רוח עשיתי לבעלי
לנכסין לך קרקע המשועבד לי
ולא נחת רוח צבני לקוחות:
ה **כתב לראשון**. שדה
המוחלת לכתובת לו אידיה
לשני וחתמה לו אידיה
בכתובתה. ולא נחת רוח
נחת רוח עשיתי לבעלי. דא"כ
היה לה למנעד לראשון. אלא
ודאי גמרה ומקנן (סח).

תוספות ר"ד

מאיר ואילך פ"י לטרופ
הלקוחות שילקחו ממנו
מאיר ואילך שבאחריות
מכרה לו א"ל כלי לקוחות
למינר לך את בר חד בניסן
את שטרך קודם ושלא צדין
נעלה ממך מאי קנתיהו
יכתבו הרשאה זה לזה יבקש
אמת חבירו בר' ה' בניסן
ויכסה לו שטר ויבטול לו
הרשאה עליו וילך זה לטרופ
לקוחות ואס יאמרו לו בר
חד בניסן את יאמר להם אני
בא לטרופ עבד חבירי של
ה' בניסן שריי לשנינו מכרה
באחריות ואני אעליכס
בהרשאה מכחו ואס יאמרו
לך הוא קודם ואת בר כ"ט

שאין לה לומר עכשיו נרע"ל: ר"א אמר כולה ר"מ היא וע"כ ל"ק ר"מ אלא ב' לקוחות דא"ל א"א דנ"ר עברת מקמא איבעי'
לך למיעבד אבל בחד לוקח אפילו ר"מ מודה ומתני' דהכא בדיכא לאחר שבי' הבעל ללוקח אחזר ולא חתמה לו ולזה חתמה לו
והתם בלוקח א' ולעולם מתני' ביושבת תחת בעלה מיירי שלא בגרושה. ואע"ג דפליגי ר"מ ור"ה הל' (בר"מ) כיון דר"א
דהוא בתרא אוקי סתם מתני' ב' לקוחות ובר"מ (ט) קי"ל מחלוקת דברייתא וסתם דמתני' הל' סתם מתני': תנן התם אין נפרעין
מנכסים משועבדים במקום שיש ב"ח א"י הן יבויית איבעי' להו אישוריהו בני חיי' לאחר שילקחו הלקוחות חזרו לטרופ
ממשעבדי ומסיק ומימרא והל' אישוריהו בני חיי' טרוף משעבדי גמרי בתוספתא בפרק מי שרתה שני המלוה את חבירו על
התבילה גובה משאר נכסיו עשה שדהו אפוקיה לכתובת אשתו ושטפה נהר גובה משאר נכסים ואם א"ל יאה לך פרעון

עמך
הב' מצינא את הלוקח והא' מיד הב' והלוקח מיד הא' ותחורות חלילה עד שיעשו פשרה וכן ב"ח וכן אשה ב"ח. פ"י מכר
שדהו המשועבד לון לקוחות ומת והראשונה מסתלקת מעל הלוקח אבל הב' לא נסתלקה מעל הלוקח והא' ג"כ לא
והתנאי מעל הב' אלא בכל שנה היא קודמת לטרופ הלכך חוריה חלילה עד שיעשו פשרה ביניהם: וכי כתבה ל' מאי הוי
והתנאי האומר לחבירו ד"ר אין לי על שדה זו ואין לי עסק בה וירי מסולקת הימנה ל"כ א"ב ע"ש בשקנו מידה וכי קנו מידה מאי
הוי יכולה היא שתאמר ג"כ ע"ל נא תלך מן האש וחזר ולקח מן האשה מקחו בטל אילמא יכולה היא שתאמר
ג"כ ע"ל ה"ל יכולה היא שתאמר ג"כ ע"ל פ"י ואע"י דאוקימנא בחוקת הבתים באותן ג' שדות א"י ש' לה בכתובתה שהכניסה